

OSTATNIE WIADOMOSCI

Prenumerata miesięczna
2.50 z odb. w Adm.
2.95 z odb. do domu

P O R A N N E

10 gr.

ROK 1 (VII.)

Kraków, Niedziela 18 września 1938 r.

Nr. 108 (261)

Długa narada Chamberlaina z Hitlerem

Angielski premier wróci do Niemiec za kilka dni po konferencji w Londynie z premierem Francji

MONACHIUM. Na lotnisku w Oberwiesefeld, wspólnie udekorowanym flagami hitlerowskimi i brytyjskimi, zebrał się około 100.000 tłum publiczności w celu powitania przybywającego premiera Chamberlaina.

O godz. 2 m. 30 osiadł na lotnisku śniący, srebrny, dwumotorowy samolot, należący do British Airways. Pierwszy wysiadł z samolotu premier Chamberlain, którego natychmiast powitał ambasador Henderson. Z wyglądu premiera Chamberlaina widać, że zniósł on znakomicie pierwszy w swoim życiu lot.

Po powitaniu przez obecne na lotnisku osobistości, premier Chamberlain przeszedł do pięknie udekorowanego barwami narodowymi brytyjskimi i niemieckimi salonu recepcyjnego, gdzie przywitał go gauciter minister Wagner, który następnie razem z ministrem Spraw Zagranicznych Rzeszy von Ribbentropem odprowadził premiera Chamberlaina na peron kolejowy, gdzie oczekiwał pociąg nadzwyczajny.

Cały dworzec kolejowy przepełniony był olbrzymim tłumem publiczności, która zgromadziła premierowi brytyjskiemu

serdeczną owację. Na krótko przed odejściem pociągu przybył namiestnik Bawarii gen. von Epp celem powitania dostojnego gościa.

O godz. 13 m. 16 pociąg nadzwyczajny ruszył powoli w kierunku Berchtesgaden.

Premier Chamberlain przybył parę minut przed godziną 16:30

specjalnym pociągiem kanclerza Hitlera na dworzec w Berchtesgaden.

Po krótkim pobycie w Grand Hotelu udał się prem. Chamberlain w towarzystwie dr. Meisnera i mjr. Schmundta do rezencji kanclerza Hitlera.

(Dokończenie na str. 6-iej).

Sudety chcą wrócić do Rzeszy

Uroczysta proklamacja Henleina, przewodcy Niemców sudeckich

EGER. Przewódca Niemców sudeckich Konrad Henlein wydał następującą proklamację:

Rodacy! Obdarzony waszym zaufaniem i świadomy przyjętej odpowiedzialności stwierdzam wobec całego świata, że system prześladowań stosowany przez naród czeski przy pomocy karabinów maszynowych, samochodów pancernych i czołgów w stosunku do bezbronnym Niemców sudeckich osiągnął punkt kulminacyjny.

Naród czeski dowiódł tym samym całemu światu, że współżycie z nim w jednym państwie stało się ostatecznie niemożliwe. Doświadczenia 20-letniego panowania przemocy, a zwłaszcza krwawe ofiary ostatnich dni nakładają na mnie obowiązek złożenia następującego oświadczenia:

1) W roku 1919 zostaliśmy z pominięciem uroczyste nam przyręczonego prawa samostanowienia, wbrew naszej woli

wcieleni do państwa czeskiego. 2) Nie rezygnując nigdy z prawa samostanowienia usiłowaaliśmy, ponosząc najcięższe ofiary, zapewnić swą egzystencję w państwie czeskim.

3) Wszelkie usiłowania skłonienia narodu czeskiego i mężów za ten naród odpowiedzialnych do uczciwego i sprawiedliwego porozumienia, rozbiły się o ich nieprzejednaną żądzę zniszczenia.

W tej godzinie sudecko-nie-

mieckiej niedoli staje przed wami, narodem niemieckim oraz całym cywilizowanym światem i oświadczam:

CHCEMY ŻYC JAKO WOLNI NIEMCY! CHCEMY MIEĆ ZNOWU POKÓJ I PRACĘ W NASZEJ OJCZYŹNIE! CHCEMY POWRÓCIĆ DO RZESZY! BOŻE, BŁOGOSŁAW NAM W WALCE O SŁUSZNA SPRAWĘ!

Węgrzy przyłączają się do żądań Niemców

i domagają się oderwania ziem węgierskich od Czechosłowacji

BUDAPESZT.— Cała prasa węgierska żąda jedomyślnie plebiscytu na terytoriach węg-

gierskich Republiki Czechosłowackiej. Terytoria te, rozciągające się wzdłuż granicy czechosłowackiej, zamieszkuje wedle statystyk czeskich, ponad 700 tysięcy Węgrów, podczas kiedy w rzeczywistości — jak twierdzi prasa węgierska — znajduje się tam ponad milion Węgrów, stanowiących jednolitą grupę narodowościową.

„Pestí Újság” oświadcza, iż tym, od 20 lat ciężko wypróbowanym Węgrom musi być dana możliwość rozstrzygnięcia o swoim losie przez plebiscyt.

Rzymski korespondent tego dziennika jest zdania, że artykuł Mussoliniego posiada bardzo duże znaczenie dla losu Węgrów, zamieszkałych w Czechosłowacji.

BUDAPESZT. Węgierska Liga Rewizjonistyczna wysłała wczoraj do Mussoliniego, Hitlera, Daladiera, Chamberlaina i min. Becka jednobrzmiące telegramy następującej treści:

„Węgierska Liga Rewizjonistyczna składa w tej krytycznej godzinie dla Europy i całego świata hołd wysiłkom Jego Eks-

celencji, dokonanych dla utrzymania pokoju, i pozwala sobie zwrócić uwagę Jego Ekscelencji na położenie mniejszości węgierskiej w Czechosłowacji

Liga domaga się w imieniu całego narodu węgierskiego i w interesie utrzymania pokoju węgierskiego i światowego natychmiastowego przywrócenia prawa samostanowienia narodu o sobie — plebiscytu na obszarze oderwanym od Węgier i przyłączonym do Czechosłowacji.

(-) Herczeg — prezes.

Piłsudski - Chamberlain

Angielski premier poszedł śladem Wielkiego Marszałka

W historii Anglii bywały już wydarzenia tak niezwykłe, że w innych krajach i w innych państwach byłyby nie do pomyślenia.

W XVIII w. Fryderyk II, król pruski, prowadził wojnę z całą Europą. Pomagała mu w tym Anglia — ale w pewnym momencie parlament angielski, Izba Gmin, chciała tę pomoc przerwać. Premierem Anglii był wówczas Pitt starszy — tak zwany w przeciwstawieniu do syna, który też był premierem i w historii Anglii nazywa się Pitt wielki — otóż Pitt, lord Chamberlain, człowiek ciężko chory, kazał się w łóżku zawieźć do gmachu Izby Gmin, gdzie wygłosił dwugodzinną mowę za udziałem Anglii w wojnie po stronie Prus.

W kilka godzin później zmarł, ale Izba Gmin jednogłośnie uchwaliła wszystko, czego chciał premier Anglii.

A teraz premier Anglii — siedemdziesięcioletni Neville Chamberlain — poleciał samolotem do Hitlera, człowieka zaledwie pięćdziesięcioletniego — ażeby ocalić pokój świata, ażeby 2 miliardy ludzi, żyjących na świecie,

ocalić przed wszystkimi okropnościami wojny. Jaki będzie wynik spotkania Chamberlaina z Hitlerem nikt nie wie i nawet nie warto tego przesądzać.

Ale jedna rzecz jest pewna.

Anglia stoi przy swoim premierze. Anglia ma poczucie honoru i dumy swego państwa. Pierwszy człowiek w Anglii to król — a po królu premier czyli jak się w Anglii mówi pierwszy minister Jego Królewskiej Mości. Jeżeli premier Chamberlain wróci z wizyty u Hitlera zadowolony — cała Anglia będzie zadowolona. Jeżeli jednak wróci obrażony — to obrażona będzie nie tylko Anglia, ale i całe wielkie imperium angielskie.

Prawdopodobnie, gdy czytelnicy będą czytać te słowa, będzie już wiadomy wynik rozmów Chamberlain — Hitler. Ale inne rzeczy są jeszcze ważniejsze. Taką rzeczą, którą dziś w obronie nokoju robi Chamberlain — zrobił kilka lat temu Wielki Marszałek Polski Józef Piłsudski, gdy pojechał do Genewy, ażeby ocalić Litwę — przed niedorzeczną wojną z Polską

Pokoju rozbiór Czechosłowacji

zaleca Mussolini w swym artykule

RZYM. Zdecydowane oświadczenie Mussoliniego, który wystąpił z tezą przeprowadzenia plebiscytu wśród ludności niemieckiej, węgierskiej, słowackiej i polskiej, zamieszkałych Czechosłowacji, wywołało wielkie wrażenie w kołach politycznych.

Włochy — pisze „Giornale d'Italia” — uważają, że istnieje tylko jedyne możliwe rozwiązanie zagadnienia czechosłowackiego, jakie w głównych zarysach było przedstawione w liście do Runcimana, ogłoszonym w „Popolo d'Italia”, w którym łatwo jest odnaleźć myśl i tonę Mussoliniego.

Dziennik podkreśla ustęp, w którym jest mowa, iż należy ocalić plebiscyt dla wszystkich

mniejszości w Czechosłowacji: niemieckiej, węgierskiej, słowackiej i polskiej.

Istnieją strefy — stwierdza list Mussoliniego — które muszą być odłączone. Istnieją również strefy, gdzie elementy narodowościowe w ten sposób są

Parlament Anglii będzie wkrótce zwołany

LONDYN. Według agencji Reutersa, obecnie jest już żęczą ustalona, że parlament będzie zwołany przed terminem postanowionym uprzednio t. j. przed 1 listopada. Zawiadomienia o zwołaniu parlamentu będą rozesłane posłom zaraz po powrocie Chamberlaina z Rzeszy Niemieckiej.

przemieszane, iż wyraźne przecięcie byłoby niemożliwe. W tych strefach mogłyby być wprowadzone ustroje kantonalne.

„Giornale d'Italia” dodaje, że rezultaty tej operacji chirurgicznej polegałyby na tym, iż terytorium obecnej Republiki Czechosłowackiej byłoby zredukowane prawie do połowy. Dziennik zauważa, iż rozwiązanie zagadnienia w sposób proponowany przez Mussoliniego, jest nieuniknione i jest jedynym rozwiązaniem, które może uratować pokój. Należy je rozpatrywać w świetle rzeczywistości i konieczności.

Nadszedł czas — pisze dziennik — by powiedzieć, że Czechosłowacja nie jest konieczna dla pokoju i ładu w Europie.

Nasz wielki konkurs filmowy

Dziś w głosowaniu prowadzi Wiesia Świątnicka (Nr. 4)

Pierwsze obliczenie głosów, jakie napłynęły w ciągu dwóch dni głosowania dało następujący rezultat:

Nr. 1 — 28 głosów
3 — 49

Kalendarz dnia

SOBOTA

17

WRZEŚNIA

Stygm. św. Franciszka.
Słowiański: Drogosława.
Słońca wsch. 5.12 zach. 17.48.
Księżycy wsch. 22.20, za h. 13.41

KRONIKA HISTORYCZNA
1253. Akt kanonizacji św. Stanisława.
1574. Pakt koszycki przyniósł tron córkom Ludwika Węgierskiego.
1462. Zwycięstwo nad Krzyżakami pod Puckiem.
1600. Hetm Potocki bije Moskali pod Cudnowem.
1794. Klęska Sierakowskiego nad Buzimem.
1869. Zmarł pisarz Józef Korzeniowski.
1915. Niemcy zajmują Wilno.

PRZYŚLÓWIA LUDOWE:
Wrześniowa słota.
Miarła deszczu, korzec błota.

RADY PRAKTYCZNE:
Pracę wlniane rzeczy w wodzie z amoniakiem (na 15 litrów 10 gramów amon.), a materiał nie kurczy się.

Poradnia żylowa Rolfa Nelsona

Pomorzanie 156. Jest Pan z natury bardzo porywczy i radzę Panu koniecznie się opanować, gdyż wyczerpanie na tle sporów rodzinnych o majątek. Groźbą czy też prośbą wiem, że bracia nie ustąpią i nie dadzą Panu więcej aniżeli ojciec Panu zapisał. Wiem że czuje się Pan pokrzywdzony, przyznaje, że ojciec kierował się jedynie większą sympatią, ale przecież szkoda niszczyć sobie życia i przez mściwość dodawać się do więzienia na dłuższy okres. Po wyjściu z więzienia nawet majątek Panu nie pomoże, zawsze Pan będzie wytykany palcami i traktowany inaczej aniżeli ludzie, którzy mają za sobą nieskazitelną przeszłość. Jeszcze raz przestrzegam Pana i radzę odrzucić wszelkie złe myśli, którymi jest obecnie Pański umysł zaprzątnięty.

UPAŁY!

Sukienka Ci się zniszczyła pod pachami
Ręce masz wilgotne? Nogi Ci się pocią?
Nie martw się i stosuj „DINOL” — płyn przy poceniu pach — proszek przy poceniu nóg

Na małej wokandzie...

Biedny koń

czyli: „O ludziach i zwierzętach”

(A.E.) — Szanowanie panie Bromberg — usmiechał się do telefonu pan Zielonylas. — Co słychać u pana?
— Dziękuję. Stara bieda. A co słychać na mieście?
— Nic nowego. Tylko Kona szukał. Kupił sobie niedawno konia, to już kona.
— Kto?
— Kona koń.
— Nie rozumiem co pan mówi — dzwilił się pan Bromberg.
— Konia koń? Jak to może być?
— Nie konia, tylko kona. Powiedzialem: koń kona.
— Oj, niedobrze mi się robi! Biedny Kon! Dlaczego on kona? Przecież wczoraj był zdrow jak ryba?
— Kon nie kona! Tylko koń kona. Kona koń Kona!
— Kona Kon i kona? Jak długo to już trwa? Przecież niedawno go widziałem?
— Kogo?

„ 6 — 3
„ 8 — 12
„ 13 — 13
„ 23 — 7
„ 29 — 8
„ 33 — 52
„ 36 — 2
„ 42 — 19
„ 47 — 93
„ 49 — 18
„ 2 — 18
„ 4 — 105



„ 7 — 8
„ 9 — 1
„ 14 — 18
„ 28 — 85
„ 31 — 73
„ 34 — 19
„ 40 — 8
„ 45 — 34
„ 48 — 12

A zatem, dziś na pierwsze

Rozpoczęcie wojen przypada częściej na miesiące letnie

W jakiej porze roku wybuchają najczęściej wojny? Przy obecnym stanie uzbrojenia, dobre drogi i pogody mają wielki wpływ na rozwój działań wojennych. Z tego względu zimowe miesiące (grudzień, styczeń,

szym miejscu znajduje się Wiesia Świątnicka ze 105 głosami. A teraz podajemy drugą i ostateczną listę kandydatek, wyróżnionych przez Komisję Kwalifikacyjną.
DRUGA LISTA ODZNACZONYCH KANDYDATEK PRZE KOMISJĘ KWALIFIKACYJNĄ
Irenka Ardmar, W-wa; Krysią Walocho, W-wa; Krysią Chmielek, Kraków; Irusia Głowacka, Pruszków; Alicja — Stanisława C, W-wa; Frania Delak, W-wa; Lidia Dajnowska, W-wa; Małgorzata Górska, W-wa; Halinka Łąkowska, W-wa; Władysława Rotblum, W-wa; Liliana Urbańska, W-wa; Henia Bartczakówna, W-wa; Ziuta Makusówna, W-wa; Krysią Cieplińska, W-wa; Halina Barzewska, Pruszków; Hanka Starzew-

PRZY CIERPIENIACH wątroby, żółdka, kiszek, nerek lub pęcherza stosuje się **SOK ŚWIĘTOJAŃSKIEGO** Ziela Magistra EDWARDA GOBIECA, Warszawa, Miodowa 14. Apteki i drogerie.

Przygoda miłosna sułtana spowodowała konflikt z... Anglikami

Jego wysokość sułtan Ibrahim znów dał o sobie słyszeć. Przed kilkoma tygodniami wśród Anglików zamieszkujących rezydencję sułtana powstało wielkie poruszenie, gdy do wiadomości, że sułtan przepędził swoją żonę Szekotkę z pochodzenia. Sułtan Ibrahim jest władcą w państwie mahomekańskim i uważa, że każdej chwili może się ożenić i rozwołać zgodnie z przepisami jego religii i tradycjami swego kraju. Brytyjska administracja,

która dba, aby w Johore panował porządek, była innego zdania i stosunki między nią a sułtanem stały się bardzo napięte.

Sułtan jednak nie zmienił swojego postanowienia, nie wpuścił żony do pałacu i szkotka, której sułtan ofiarował znaczne odszkodowanie, spakował rzeczy i opuścił Johore.

Sułtan chcąc załagodzić jakoś tę nieprzyjemną sprawę, ofiarował 500.000 funtów na rozbudowę Singapore i jego miłosna przygoda poszła wkrótce w niepamięć. Ale gdy sułtan sprwadził do Johore na miejsce swej poprzedniej żony, która była zwykłą biuralistką Lidie Hill, piękną tancerkę, wyczępała się cierpliwość Anglików i wypowiedzieli sułtanowi o twarą wojnę.

Piękna Lidia, córka podoficera brytyjskiej marynarki, oczarowała kochliwego władcę wschodniego, jak tylko ujrzał ją na deskach scenicznych występów kabaretu londyńskiego Grosvenor House. Po przedstawieniu sułtan wysłał do niej zaproszenie, prosząc aby przybyła do niego do Johore. Zaproszenie to zostało przyjęte i Lidia wraz z matką udała się na wschód pełne nadziei.

W Johore przybyły zostały wprawdzie przyjęte przez sułtana z wielką radością, mimo to że Lidia czuła się nieswojo w Johore. Kolonia angielska odnosiła się do niej wręcz wrogo, a administracja brytyjska ogłosiła bojkot towarzyski sułtana. Postanowiono, że ani jeden członek brytyjskiej kolonii nie przyjmie zaproszenia sułtana i nie odwiedzi go.

Sułtan nie przejął się tym zbyt i chcąc uprzyjemnić czas swej ukochanej, zaprosił do swej rezydencji piękną tancerkę z Singapore. Anie. Gdy administracja brytyjska w Johore dowiedziała się o tym, wysłał depeszę do tancerki, radząc jej, aby odrzuciła to zaproszenie. Tancerka nie chcąc zadziwić z władzami brytyjskimi, zastosowała się do tej rady i zaproszenia nie przyjęła.

Tymczasem pobyt w Johore stawał się dla Lidii każdym dniem nieznośniejszy i postanowiła opuścić rezydencję sułtana, aby udać się do Europy. Sułtan błagał ją, aby pozostała. Lidia jednak nie chciała się na to zgodzić. Zakłopotany sułtan nie mogąc zabrać się do ukochanej, musiał się z nią

odpowiedni użytek. Nie jest więc wykluczone, że niezależnie od naszego konkursu i plebiscytu, niejedna z kandydatek może otrzymać zaproszenie do próbnych zdjęć filmowych.

Wielki Konkurs Filmowy
w związku z filmem
„MACIERZYŃSTWO”
KUPON
Oddaję swój głos na
Nr.

rozstać i za wszelkie doznane przez nią przykrości ofiarował jej wspaniałe klejnoty.

Po wyjeździe Lidii sułtan zabrał się do Anglików. Jest on wprawdzie wielkim przyjacielem Wielkiej Brytanii, ale sposób zachowania się Anglików w jego państwie i mieszanie się do nieswoich spraw, oburzyło go do głębi i zerwał z nimi wszelkie stosunki.

Przede wszystkim nie przyjmuje angielskiego gubernatora, Sir Sentona Thomesa i gdy ten w dzień urodzin królowej wydał się do niego, sułtan uderzył go w kina. Ponadto wydał kilka zarządzeń, które dotkliwie dają się we znaki Anglikom.

Od lat pozwalał na części terenów otaczających jego pałac grać Anglikom w golfa, poza tym w jego ogrodach mogły dzieci angielskich rodzin bawić się swobodnie. Obecnie sułtan zabronił Anglikom wchodzić do jego ogrodów, a na terenach do golfa kazał zasiać krzewy i drzewa.

Anglicy w Johore byli dożywego oburzeni tymi zarządzeniami i w w miejscowym klubie odbyli protestujące wiec. Sułtan jednak nie przejął się tym. Oświadczył, że w Johore nie będzie się już grało w golfa i wyjechał do Europy.

W jego państwie krąży plotki, że udał się do Europy za piękną Lidie, za którą silnie tęskni.

Niezwykła lampa

Na zjeździe angielskich inżynierów zatrudnionych w elektrowniach, który niedawno odbył się w Bournemouth, pan J. M. Aldington wygłosił niezwykle ciekawy referat o pracach przeprowadzanych obecnie w laboratoriach zakładów Siemens nad lampą, która daje światło 20.000 świec na jeden centymetr kwadratowy. Dla porównania referent zaznaczył, że słonece daje światło 150.000 świec na jeden centymetr kwadratowy. Jeśli uda się wyprodukować tego rodzaju lampę, możnaby ją było zawiesić na wysokości jednego kilometra i za jej pomocą oświetlić całe miasto. Miałoby to również kolosalne znaczenie podczas wojny. W razie bowiem ataku powietrznego możnaby było zgasić lampę i za jednym zamachem pograć całe miasto w ciemnościach.



Z. LIRSKI

GDZIE MOJ MAŁ?

TRAGICZNE DZIEJE TROJGA LUDZI, RZUCONYCH NA FALE LOSU



Było to wiosną 1914 roku. Pewnego dnia Wanda Biernacka obudziwszy się z rana s wierzdła z przerażeniem, że jej mąż, Józef nie ma w domu. Wszczęła energiczne poszukiwania, które nie dały żadnego wyniku. Józef znikł jak kamień w wodzie.

W tym czasie Wanda spotkała swego dawnego adoratora, Jana Siwka, który od czasu jej zamążpójścia unikał jej, chcąc w ten sposób o niej zapomnieć. Ale obecnie gdy ją spotkał, w sercu jego odżyła z dawną siłą miłość do Wandy.

Pewnego dnia w prasie pojawiła się wiadomość, że w lesie wawerskim znaleziono zmasaktowane zwłoki nieznanego mężczyzny. Wanda udała się do prosektorium i stwierdziła, że to zwłoki jej męża. W drodze powrotnej z prosektorium zrodziło się w jej umyśle podejrzenie, że Jan jest zabójcą Józefa. Toż gdy podczas przesłuchania zapytano ją, czy ktoś nie odgrażał się mężowi z jej powodu i czy nie był o nią zazdrosny. Wanda została wytrącona z równowagi tym pytaniem.

To wydłó się podejrzenie sędziemu śledczemu, który przyparzył ją do muru, zmusił do podania nazwiska i adresu Jana.

Jana Siwka sprowadzono do urzędu śledczego. Pod jego naciskiem sędzia śledczy nabral przekonania, że Jan rzeczywiście zabił Józefa Biernackiego i kazał go aresztować.

Po kilku dniach policja przeprowadziła dokładną rewizję w mieszkaniu Jana. Nie znaleziono tam nic podejrzanego. W jednej z szuflad natknięto się tylko na stos listów, które zabrano ze sobą.

Wśród tych listów znajdował się jeden, który napisał do Józefa, ale którego nie wysłał. I list ten pozostał w szufladzie. Obecnie list przetłumaczony na rosyjski leżał na biurku sędziego śledczego. Treść jego była następująca:

„Józefie! Za dwa tygodnie odbędzie się twój ślub. Wiesz, że kocham Wandę do szaleństwa, że nie mogę bez niej żyć. Nie wiem, czy ją kochasz tak silnie jak ja, z tego względu żądam, abyś zerwał z nią...”

„Nie będę mógł obojętnie przyglądać się temu, jak pobierasz się z kobietą, którą ubóstwiam. Może dojść do straszliwej tragedii... Piszę ten list, znajdując się w stanie wielkiego podniecenia... Ostrzegam cię Józefie... Zerwij z Wandą...”

„Jeśli nawet ożenisz się z nią, to długo nie będziesz szczęśliwy... Szczęście bowiem budowane na cudzym nieszczęściu nie trwa nigdy długo...”

Jan”.

Gdy sędzia śledczy zaznajomił się z treścią listu, jego przekonanie o winie Jana jeszcze bardziej się potęgowało i kazał osadzić go na Pawiaku w pojedynczej celi.

Na pogrzebie zabitego, którego zwłoki znaleziono w wawerskim lesie, nie było Jana, z tej przyczyny, że siedział w więzieniu.

Za trumną szło mnóstwo ludzi. Na pogrzeb przyszli niemal wszyscy współpracownicy firmy Osieckiego, Józefa znajomi i przyjaciele. Jedynym tematem rozmów było oczywiście aresztowanie Jana Siwka.

— Czy był on zdolny do dokonania tak strasznego czynu? Dziwiono się powszechnie. — Czy to możliwe?

— A co sądzi o tym Wanda? — pytali inni. — Przecież był to jej dobry znajomy.

Wanda szła za trumną skamieniała z bólu. Myślała o tym, co powiedział jej na kilka dni przed ślubem Jan. Oświadczył jej wówczas ponuro:

„Szczęście, które jest budowane na cudzym nieszczęściu, jest bardzo kruche”.

Teraz Wanda stwierdziła, że jego przepowiednia sprawdziła się. Zaledwie w sześć miesięcy po ślubie owdowiała, a dziecko, które nosi w łonie zostało sierotą...

I znów kolatało jej w umyśle podejrzenie, że Jan osobiście urzeczywistnił swą przepowiednię, że swą morderczą ręką rozbił jej gniazdko szczęścia.

Był to przecież jedyny człowiek, który miał żal do Józefa; był przecież jedynym człowiekiem, któremu bezwiednie Józef zadał wielki ból...

Po pogrzebie dalsza i bliższa rodzina Józefa udała się do mieszkania starego Biernackiego. Wuj Józefa, który przyjechał na pogrzeb z Kielc, wysoki mężczyzna o atletycznej budowie, zaczął wypytywać się o Jana.

— A więc tym ptaszkiem jest ten osobnik? I Józef kolegował się z takim jegomościem? Kiedy go aresztowano?

— Znam dobrze Janka — wtrącił jeden ze stryjecznych braci Józefa. Znam go nawet bardzo dobrze i nie mogę dać temu wiary, że on dokonał tego strasznego czynu... aby własnego kolegę...

— W dzisiejszych czasach jednak wszvstko

jest możliwe... — smutno kiwał głową Biernacki. — Ale czy Janek? Wydaje mi się to nieprawdopodobne... Jest to taki spokojny młodzieniec... Nigdy nie słyszałem, aby mówił podniesionym głosem...

— A ja wam mówię, że cicha woda brzegi rwie... — odezwała się ciotka Józefa, kobieta pokazanej tuszy. Przecież mówią, że chciał zmusić Józefa do zerwania z Wandą... No, a Józef nie chciał... Dziewczyna podobała mu się... Młodzieniec ten żywi nienawiść do Józefa, aż w końcu wywabił go z mieszkania... i zgładził...

— Na to miał się zdobyć Jan Siwek? Nie, nigdy w to nie uwierzę... — zawołał styjeczny brat Józefa.

— Nic nie można wiedzieć, za nikogo nie można w dzisiejszych czasach ręczyć... — wtrąciła się do rozmowy stara Biernacka... — Zresztą, co mi za różnica, kto go zabił... Najważniejsze jest to, że mój jedynak nie żyje...

— A co mówi policja, — dopytywał się wuj z Kielc. — Że właśnie zrobił to ten Jan?



Nagle otworzyły się drzwi do... na progu pojawił się strażnik, który oświadczył: — Na przesłuchanie! No, szybciej!..

— Kto wie? — westchnął ciężko Biernacki, — Kto wie, może on jest niewinny.

— O gdyby umarli potrafili mówić, — rzekł wuj z Kielc — wówczas cała sprawa z miejsca byłaby wyjaśniona!..

Wanda wtulona w kąć kanapy, nie odzywała się słowem. Rozmowa ta wyprowadzała ją z równowagi. Pragnęła teraz znaleźć się sama w mieszkaniu i rzewnie płakać nad swym gorzkim losem...

Najbardziej denerwował ją wuj z Kielc. Przejmował ją nawet strachem. Nagle uświadomiła sobie, dlaczego przypominała sobie, że ma on pewne podobieństwo do grabarza, który spuszczał trumnę Józefa do grobu.

— A co ty powiesz, Wandziu? — zwrócił się wuj z Kielc do Wandy. — Przecież ty na pewno lepiej wiesz od innych. Czy ten Jan jest naprawdę tak wielkim łotrem?

— O niczym nie mam pojęcia — odparła Wanda i zatopiwszy twarz w dłoń, rozplakała się...

Jan Siwek siedział w nawpół ciemnej pojedynczej celi na Pawiaku i zastanawiał się nad swoim losem. Nie mógł tego wszystkiego pojąć i zdawało się mu, że to jakiś koszmarny sen...

Siedzi w więzieniu oskarżony o zbrodnię? On, znany ze swego łagodnego usposobienia? Nie, był to tylko zły dreczaczy sen...

Nagle otworzyły się drzwi do celi. Na progu pojawił się strażnik, który oświadczył:

— Na przesłuchanie! No, szybciej!..

Jan poczuł, jak krew uderza mu do twarzy. — Mam znowu iść na przesłuchanie — rzekł półgłosem. — Czego chcą ode mnie? Jestem przecież niewinny! O niczym nie mam pojęcia!

Strażnik roześmiał się zjadliwie i rzekł:

— Wszyscy mówicie w ten sposób, wszyscy twierdzicie, że jesteście niewinni. W sąsiedniej celi siedzi również ptaszek jak ty... Posłał na tamten świat swą żonę... I on również powtarza z uporem, że jest niewinny... No prędzej, nie ma czasu na rozmowy, idziemy!..

Jan szczękał zębami. Z trudem powłóczył nogami i szedł tak wolnym krokiem przed siebie, że dozorca musiał go popychać, zręcząc przy tym gniewnie

— Co u licha, czy udajesz chorego, czy z ciebie aż tak wielka łamaga!

Arogancki sposób zachowania strażnika, jeszcze bardziej zmieszał Jana i jeszcze bardziej przybił go na duchu. Przed oczyma wirowały mu zielone i czerwone kręgi. Szedł jak lunatyk, nic nie widząc dookoła siebie.

Na dziedzińcu więziennym stała karetka zaprzężona w dwa konie... Jana wpakowano do wnętrza. Wyczuł ludzi dokoła siebie, ale nie mógł rozróżnić ich twarzy, ponieważ przez gęsto zakratowane okienko z trudem przenikało światło do wozu.

— Czego chcą ode mnie? — ciężko westchnął. — Dlaczego znęcają się nade mną w tak okrutny sposób?

— Hej ty — pociągnął go ktoś za rękaw — za co siedzisz? Widzę cię po raz pierwszy...

Powoli oczy Jana przywykły do półmroku panującego w karetce i ujrzał na ławce obok siebie jegomością o gładko wygolonej głowie i twarzy pokrytej piegami.

— Nie wiem... Jestem niewinny... — odparł Jan.

— Wszyscy jesteśmy niewinni, cha, cha, cha... — roześmiał się jegomość o gładko ogolonej głowie. — Jeśli nie złapie się ciebie za rękę, to jesteś niewinny. Rozumiesz?.. No, jak wielką sumę gwizdałeś? Czy chociaż opłacało się?

Jan nic nie odpowiedział.

— A to ci książe! Nie wypada mu mówić ze mną — mruknął więzień. A przecież jestem tobie równy, obaj gnijemy w kryminale...

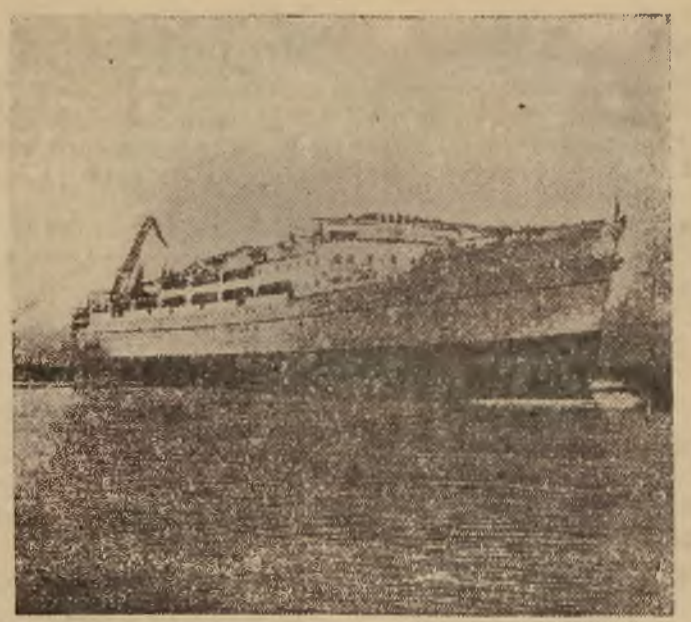
— Powiedziałem przecież, że jestem niewinny... — odparł szepem Jan.

— Jak widzę, frajer z ciebie — rzekł jegomość o gładko wygolonej głowie.

— Cha, cha, cha... Jest to frajer!.. — usłyszał Jan kilka głosów. — Oderwano go od marnego fartucha, cha, cha, cha...

Jan odczuł paniczny strach. Zdawało mu się, że ci ludzie rzucają się na niego i zaczną go dusić.

(Dalszy ciąg jutro).



Na zdjęciu — niedawno spuszczonej na wodę w dokach angielskich nowy transatlantyk polski motorowiec M-S „Sobieski”. Wzbogacił on tonaż naszej floty handlowej

